

JYX



JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Leino, Kaisa

Title: Luethan sinäkin?

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja & Jyväskylän yliopisto, 2018

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Leino, K. Luethan sinäkin?. Ruusupuiston uutiset, (5).
<https://peda.net/jyu/ruusupuisto/uutisarkisto/5-2018/4>



Ruusupuiston kärkiuutiset

KASVATUS- JA KOULUTUSUUTISIA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

Luethan sinäkin?



Tyttö raahaa kirjastoautolta lastin kirjoja. "Äiti, toin meille iltalukemistakin!" Illalla luetaan yhtä kirjaa yhdessä, vaikka lapsella on itselläänkin kaksi kirjaa menossa. "En osannut valita, kumman aloitan, niin aloitin molemmat." Kysyntä ja tarjonta kohtaavat.

Poika hivuttautuu kuuntelemaan iltalukemista, muka kännykkää selaten. Luulee olevansa liian vanha kuuntelemaan. Kuuntelee kuitenkin. Ei mainosteta kavereille, että jätkä kuuntelee vielä, kun äiti lukee – "ei kenellekään enää lueta". Vertaisryhmän paine on selkeä. Mutta jos Grimmin sadut ovat julmia, niin on

tämäkin: salaisen portaalin kautta on siirrytty toisen maailmansodan taistelulentäille, pommit räjähtelevät, juostaan karkuun, kaikki eivät selviä. "Oliks se sota oikeesti tommosta lapsille sillon? – Joo, kyl se varmaan tuollaista oli." Fiktio ja fakta kohtaavat.

Tytön kanssa lähdetään kirjastoon. Tuonko sinulle lukemista, kysyn pojalta. "En mä tiää. En mä koskaan löydä mitään, mitä jaksais lukea." Kirjastossa suuntaan nuorten osastolle. Äitinä minulla on aivan mieletön etu opettajiin nähden: minä tunnen lapseni kiinnostuksen kohteet. Suuntaan suoraan fantasia- ja scifi-osastolle. Huumoria pitää olla myös. Etsin kirjan, joka innostaa itseänikin. Sen luemme vuoron perään pojan kanssa. "Hei äiskä, mis kohtaa oot menossa? – Just karkasivat sieltä koulusta. – Ok. Eli ne sen kaverit tietää nyt sen salaisuuden. Kohta tulee jännä kohta." Vanhemman ja lapsen lukumaailma kohtaavat.

Poika näyttää Instasta kuvaa: kuvassa on lautta ja auto sekä teksti "Porsche + Ferry – match made in heaven". Mitäköhän minun pitäisi tuosta tajuta? Poika näkee ilmeestäni, ettei juttu aukea. "Katos ku Ferry oli sen Ferdinand Porschen pojan nimi, ja sil oli iso merkitys ton auton kehittämisessä. – Ai, mistä sä tommosta tiität? – No luin netistä." Tieto ja tulkinta kohtaavat.

"Äiskä, mä meen tänään bussilla harkkoihin. Katoin netistä sen aikataulun, ni mun pitää lähteä 15.50 lähtevällä bussilla et ehin. Mä harjoittelen sit siin matkalla Duolingolla ruotsin kokeeseen. – Ok, mä kyselen sitten illalla, mitä on jääny mieleen." Uudet käytänteet ja vanhat tavat kohtaavat.

Töissä puhun lukemisen tärkeydestä. On tärkeää, että nuoret lukevat, sillä lukeminen on avain tiedonhankintaan ja oppimiseen, keino mielikuvitusmatkoihin, tunnetaitojen kehittäjä ja oman identiteetin rakennuspalikka. Nykymaailma on pullollaan tekstejä, ja mitä monipuolisempia tekstejä lukee, sitä parempi. Kodin lukuympäristö vaikuttaa merkittävästi siihen, miten lapsi ja nuori suhtautuu lukemiseen ja millainen lukija hänestä kasvaa. Asenneilmapiiri ja oppija kohtaavat.

Edessäni istuu iso joukko opettajia. "Kun kodin vaikutus on noin merkittävä, niin mitäs me opettajat voimme tehdä?" Heitän ilmaan vastakysymyksiä: "Onko teidän koululenne rakennettu lukemista tukeva ympäristö? Voiko sisävalitunnilla lukea kirjoja tai lehtiä? Onko koulun ja kirjaston yhteistyötä? Luetko sinä vapaa-aikana? Jaatko innostuksesi oppilaille? Oletko sinä lukeva roolimalli oppilaille?" Kouluttajan toiveet ja koulun todellisuus kohtaavat.

Mutta miten me kohtaamme nuoren, jonka vanhemmat eivät kannusta lukemaan; jonka koulu on budjettileikkausten vuoksi sulkenut koulukirjaston ja lopettanut lehtitilaukset; jonka lähipiirissä aikuisetkaan eivät lue; jonka mielenkiinto kohdistuu lähinnä sketsivideoiden katsomiseen tai jolle lukeminen on lukivaikkeen vuoksi tervanjuontia? Suunnilleen joka kymmenes nuori on meillä sellainen, jonka luetun ymmärtäminen ei peruskoulun loppuun mennessä ole riittävällä tasolla opintojen jatkamiseksi toisella asteella. Mikä on se lukemista tukeva asia, jonka sinä annat kohtaamillesi nuorille? **#lukuliike**

Kaisa Leino



Kaisa Leino on **Koulutuksen tutkimuslaitoksen** lukutaitotutkija ja kahden lapsen vanhempi. Viime aikoina hän on miettinyt nuorten lukemista niin kansainvälisten lukutaitotutkimusten (**PISA** ja **PIRLS**), opettajien **LUKILOKI**-täydennyskoulutuksen kuin vaikkapa Kansallisen lukutaitofooruminkin kautta. Lukutaitofoorumi julkaisi syyskuussa lukemisen suuntaviivat, joiden toivotaan vahvistavan lasten ja nuorten luku- ja kirjoitustaitoa Suomessa, ja samalla käynnistyi kansallinen **#lukuliike**, johon halutaan kaikki mukaan.

Lue lisää: [Lukuliike](#)

Lähetä palautetta kirjoittajalle: kaisa.j.leino@jyu.fi

Kuvat: Martti Minkkinen

[Edellinen](#) | [Palaa pääsivulle](#)

0 kommenttia